

Thinking Metropolis

Afholdt torsdag den 26. & fredag den 27. juni 2008 på Kulturdocken, Nordhavn, København

Arrangeret af KIT - Københavns Internationale Teater

Referat af Rikke Kirstine Larsen, Juul|Frost Arkitekter

Byens rum som udviklingsstrategi deltog i KITs 2-dages Thinking Metropolis seminar og holdt oplægget Urban Space as a Catalyst for Change om bystrategier på seminaret torsdag den 26. juni.

Byens rum som udviklingsstrategi er et tværfagligt udviklingsprojekt, der søger at udvikle en ny tilgang til, hvordan byens offentlige rum kan virke som katalysator for udvikling af byens rum ved et fokus på forandring og betydning som strategiske redskaber. Projektet er forankret hos Juul|Frost Arkitekter, FORSKNING+KOMMUNIKATION ved Helle Juul med John Pløger fra RUC som akademisk partner. Byens rum som udviklingsstrategi løber indtil efteråret 2009 og er finansieret af Realdania. Se www.byensrum.dk for yderligere information.

Torsdag morgen:**Nan Ellin:**

Nan Ellin, leder af 'Urban & Metropolitan Studies' på Arizona University, åbnede det to dage lange seminar med en gennemgang af hendes kommende bog "Integral Urbanism" udgivet på forlaget Routledge. Ved hjælp af eksemplarer fra Arizona og div. andre byer, blandt andet europæiske, fremlagde hun sit syn på den kontemporære by.

Hun redegjorde for den moderne by som:

1. Hybrid og kompleks
2. Autenticitets afhængig/betinget
3. Porøs
4. Skrøbelig

Nan Ellins hovedpointe var at byer i deres udvikling bør indtænke "autenticitet". Hun advokerede for at byer udvikles bedst, hvis de bygger videre på det potentiale de allerede har i stedet for blot at kopiere andre byer. Hun fremhævede evolutionen frem for revolutionen, og understregede, at man kan lære af de dårlige eksempler ligeså meget som at kigge på "best practice".

Dette er relevante argumenter som Byens rum som udviklingsstrategi kun kan støtte, og argumenterne gav et godt afsæt for næste tale: Juul | Frost Arkitekter ved Rikke K. Larsen om Byens rum som udviklingsstrategi.

Byens rum som udviklingsstrategi / Rikke K. Larsen, Juul | Frost Arkitekter:

En gennemgang af de hidtidige resultater af arbejdet med byens rum og en opridsning af målsætning og motivation for projektet: En diskussion af byens rums potentialer.

Tim Jones / www.torontoartscape.on.ca:

Tim Jones, Direktør for non-profit organisationen Artscape i Toronto, fortalte om Torontos byudvikling de seneste årtier og kunstscenens indvirken på denne under sloganet: "Toronto had IT- but lost IT – then regained IT", hvilket refererer til den hype som har været periodisk omkring Toronto.

Toronto har gennemgået op- og nedture i forhold til at være en kulturel metropol, og senest i starten af 1990'erne var byen næsten bankerot, og kun den initiativrige borgmester Mike Harris gjorde at byen igen kom på det kulturelle verdenskort, bla. ved at man forsøgte at blive OL by 2008. Således, alt imens byen ingen penge havde til selv de mest nødvendige offentlige funktioner som affaldshåndtering, blev Torontos 'Cultural Renaissance' sået: Kunstnere så chancen til at få penge fra den ivrige borgmester, ligesom kunstnere sideløbende startede egne initiativer.

Tidligere projekter af Toronto ArtScape (som alle på en eller anden måde baserede sig på borgmesterens kulturelle platform):

The distillery district – ny succesfuld kulturel turistdestination (se foto)

Luminato – art festival

Nuværende projekter:

Foto: Distillery District - Toronto

Igennem de seneste par år har ArtScape gentænkt sig selv, da byen nu er i en højkonjunktur. Derfor er nye projekter af en anden og mere igangsættende karakter dukket op.

1. Wychwood Barns – stor industrigrund der bliver lavet til stort kunstcenter med studios etc. (fuldt LED certificeret – det canadiske "svanemærke"). Tim Jones forklarede, hvordan Art Scape nu bedre forstår de processer, de agerer i, når de bygger og intervenserer i byen: Wychwood Barns ville have givet dem hovedpine for 20 år siden, for hvordan skulle man gøre sådanne noget? Nu ved de det!

2. Liberty village – kunstnerbygning okkuperet af kreative entrepriser. Dette var ArtScapes ide om at kombinere iværksættende kunst og mode i et nyt bydelshjerte

3. Queen Street West: Udviklere var blevet interesseret i Queen West Triangle – et område med høj kulturel kapital. Sammen med ArtScape blev der udviklet bedre billigere 'artist live/work unit'.

Konklusion: ArtScape har gennem deres virke lært at det gælder om lære kunstnere hvordan de agerer som ledere og hvordan også de kan udvikle byen - for kunstnere kan have rigtig meget at tilbyde byen og dens rum, hvis de ellers forstår planlægningsredskaberne for deres gældende lokalområde.

March Chakar fra Israel

Om katastrofer og andre elementer, blandt andet terrorister, som vi ikke ønsker i vores by: Om paradokset mellem "byen for alle" og de konflikter der kan opstå mellem forskellige nationaliteter etc.

Marc Armengaud fra Frankrig:

Filosof og skribent – den eneste ikke arkitekt medlem i tegnestuen AWP. Borgmesteren i Pristina bad AWP om at gøre Pristina til en Metropol. AWP fandt ingredienser til sådanne metropol ved lufthavns-motorvejen: En forelæsning om lufthavne og motorveje som "sande" urbanitets symboler – i høj grad inspireret af Rem Koolhaas' generiske urbanitetsforståelse.

Christian Skovbjerg: Initiativtager til Mimersgade/Mjølnerparken projekt:

Christian Skovbjerg, kunsthistoriker, startede med at stille en række retoriske spørgsmål: Hvordan virker kunst i det offentlige rum, hvad er intentionerne, hvad er forventningerne og kan kunst i det offentlige rum gøre en bydel bedre at bo i?

Christian Skovbjerg tror på social kunst som udviklingsstrategi, og viste ved hjælp af diverse kunstinstallationer hvordan projektet har forsøgt at forandre Mimersgade – i det mindste for en stund. Følgende er forskellige installationer:

a. Jeppe Hein: "Sociale bænke" er et projekt der består af forskellige "modificerede" hvide bænke. Modificeret i den forstand at bænken bevidst er bygget med skæve vinkler eller forhøjede ben (se foto). Dette kreerer uventede mødesteder i byen, hvilket er med til at skabe en grad af lokalt sammenhold.

b. Superflex: Neonskilt inspireret af Las Vegas (se foto) Skiltet er et forsøg på at fremhæve gettoen Mjøl-

Foto: Sociale bænke - Jeppe Hein

nerparken som destination.

c. Parfyme: Håndværker kunstnergruppen Parfyme arbejder ud fra devisen: "vil du have en skateboard rampe, så bygger vi den – lige nu her med det samme". Parfyme ser planlægningsprocesser som langsomme, hvorimod kunsten kan være hurtig og derved på et tidligt tidspunkt glimrende vise folk at deres bydel er under forandring.

Konklusion: Mimersgade projektet var et forsøg der ved hjælp af kunst prøvede at påvirke beslutningstagerne til at lave en alternativ og mere borgerinddragende byfornyelse.

Foto: Mjølnerparken - Superflex

Torsdag eftermiddag:

Christina Ray / Leder af Art festival i NY:

Festival med psyko-geografien som udgangspunkt for et lav budget kunstarrangement med høje ambitioner. For denne festival er sponsoreringer problematiske, da nogle kunstnere ikke vil arbejde under etablerede firmaer. Med andre ord var der her tale om en kunstnerisk græsrodsbevægelse hvor det autonome var drivkraften. Således var mange af de offentlige kunstværker opstillet ulovligt, og der var bevidst ikke mange forsøg på at samarbejde med byens planlægningsmyndigheder.

UTURN:

Stort Københavnsk kunstinitiativ hvor lokationen netop er det offentlige rum, som løber af stablen første gang til efteråret. I modsætning til Christina Ray fra forrige forelæsning arbejder UTURN tæt sammen med planlægningsmyndighederne, og har derfor også måtte skrinlægge nogle projekter, da der ikke er blevet givet tilladelse: Offentlig rum er, til nogle overraskelse for UTURN, MEGET kontrolleret. Snakkede om paradokset med at arbejde med korte, flygtige projekter i et offentligt rum som er kontrolleret og langsommeligt at bearbejde (langsommeligt i den forstand at det tager meget lang tid at få tilladelser).

Gitte Juul og Kay Nyborg:

Om deres kunstfondsstøttede projekt SOUP i Urbanplanen på Amager. Om borgerinddragelse på et meget jordnært niveau. Forelæsningen handlede specifikt om projektet.

Fredag formiddag:**Saskia Sassen:**

Se referat af Kristine Samson, Juul | Frost Arkitekter

Usman Haque:

Om interaktive kunst og arkitekturprojekter af høj æstetisk karakter. Se www.haque.co.uk

Jes Vagnby og Peter Schulz Jørgensen

Om Roskilde Festival og Musicon Valley. Musicon Valley er Roskilde kommunes nye udviklingsområde, hvor hidtidige planlægningsmæssige principper er langt på hylden. Her er ingen konkurrence om masterplanen, men derimod en "plan as little as possible", hvor ting opstår hen af vejen. Roskilde Festivalens hovedkontor, flere uddannelsesinstitutioner, et inkubatormiljø, en højskole og flere andre har meldt deres ankomst til området, som Roskilde kommune håber på vil blive en ny kreativ dynamo for regionen.

Fredag eftermiddag**North Design Office fra Toronto:**

Landskabsarkitekter som kom med en frisk vinkel på seminaret: Æstetik. Tegnestuen præsenterede nogle yderst smukke og gennemkomponerede kunstværker af landskabelig karakter. Meget følsomt og poetisk, omend meget lidt urbant.

RaumLabor Berlin:

Tegnestue med fokus på kunst og arkitektur som interventioner i byen. Med flytbare oppustelige paviljoner indsætter de for en tid nye funktioner i det urbane tæppe. Balsal, bingsal eller skolestue. (se foto)

Gutirres+Portefaix:

Talte om deres kunstværker fra Shanghai – om byen som kilde for evig undersøgelse.

Susa Pop:

Public Art Curator fra Berlin, talte om mobilt galleri i Østeuropa.

Konklusion:

Thinking Metropolis seminaret kredsede i høj grad om spørgsmålet om, hvorvidt man arbejder med eller imod gældende planlægningsprincipper og planlægningsmyndigheder. Mange af oplæggene på seminaret var af den mere autonome slags.

En højere grad af forståelse hos kunstnerne for hvordan byen planlægges kan ønskes, da det virker på flere af de delvist frustrerede oplægsholdere, som om at der bliver spildt kræfter på projekter, der ikke får den gennemslagskraft i bybilledet, som det var håbet.

Således var Tim Jones fra Toronto ArtScape måske den mest interessante oplægsholder, da han understregede, at kunstnere der arbejder med byens rum, må forstå og indgå i byens planlægningsmæssige strukturer. Han gik endda så langt til at sige at kunstnere bør "uddannes" til entreprenører, for hvis de tænker sig godt om, kan byens rum ikke blot være en glimrende scene for deres kunst, men også en god indtægtskilde – som er til gavn for byen som helhed da kunsten/kunstnerne er med til at revitalisere byen (jf. Richard Floridas tanker om den kreative klasse).

Samlet peger 'Thinking Metropolis' på 'Cultural Planning' som et stort felt, som ikke blot byerne kan lukrere på, men også kunstnerne.

Relevans i forhold til 'Byens Rum':

Arrangementet med dets overflod af oplæg har været interessant i den forstand, at det belyser konflikten mellem byens planlagte og ikke planlagte aktiviteter. Bemærkelsesværdigt få kunstnere havde faktisk reelle bud på, hvordan man arbejder med spontanitet samtidig med at man permanent bidrager til byens udvikling – også på (planmæssig) lovlig og måske træg vis.